

2.

**ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERE YÖNELİK
KAPSAYICI TOPLUM UYGULAMALARI**

DESTEKLEME PROGRAMI

ÇAĞRI METNİ

2023

2. Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı

2023

2023 Yılında Programda Yapılan Temel Güncellemeler

- ✓ Katılımcılarının tamamı sadece özel gereksinimli bireylerden oluşan proje önerilerine 1 (bir) ek puan ilave edilmesine yönelik güncelleme yapıldı.
- ✓ İhtiyaç duyulması halinde toplam etkinlik sayısının en fazla %15'i kadar etkinliğin çevrim içi yapılmasına olanak tanındı.
- ✓ Destek miktarı ve kapsamında güncellemeler yapıldı.
- ✓ Başvuru sırasında uygulanan kotaya dahil olan görevlerde düzenleme yapıldı.
 - Etkinlikleri tamamlanan Bilim Toplum projelerinde Eğitimci, Atölye lideri ve Konuşmacı olarak yer alan kişilerin bu görevleri kotaya dahil edilmedi.

ÇAĞRI KAPSAMI

1. Çağrı Amacı ve Hedef Kitleleri

Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı kapsamında aşağıdaki amaçlardan en az birine Çağrı Alanları başlığı altında belirtilen alanlarda olmak üzere etkileşimli uygulamalarla ulaşılması hedeflenmektedir:

- Özel gereksinimli bireylerin bilimsel olguları fark etmeleri sağlanarak, merak duygularını, araştırma, sorgulama ve öğrenme isteklerini teşvik etmek ve bilişsel, sosyal, görsel, motor becerilerini geliştirmek,
- Özel gereksinimli bireylere ve bu kişilere hizmet veren bireylere yönelik bilimsel veriyle desteklenen özgün yöntem, teknik, materyal, içerik ve uygulamaları yaygınlaştırma çalışmalarında bulunmak,
- Özel gereksinimli bireylere yönelik bilimsel veriyle desteklenen nitelikli örnekleri uyarlamak ve/veya yaygınlaştırmak,
- Özel gereksinimli bireylerin bağımsız ve aktif yaşamı destekleyen fiziksel ve sosyal ortamlara katılımını kolaylaştıran uygulamaları yaygınlaştırmak,
- Özel gereksinimli bireylerin kişisel ve mesleki olarak gelişimlerini sağlayan çalışmaları desteklemek,
- Özel gereksinimli bireylerin yetişkinlik ve yaşlılık sürecini sürdürme konusunda hazırlık yapmalarına yönelik çalışmaları gerçekleştirmek,
- Özel gereksinimli bireylere yönelik acil durum, güvenlik ve barınma hizmetlerinin çeşitlerini ve niteliklerini artırmaya yönelik çalışmaları desteklemek.

Bu çağrı “zihin yetersizliği, işitme yetersizliği, görme yetersizliği, fiziksel yetersizlik, otizm spektrum bozukluğu, çoklu yetersizlik, dil ve konuşma bozukluğu, öğrenme güçlüğü ve duygu/davranış bozukluğu” tanılı özel gereksinimli bireyleri kapsamaktadır.

Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı hedef kitleleri aşağıdaki hedef kitlelerin en az birinden oluşmalıdır:

- Özel gereksinimli bireyler,
- Özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynler,
- Özel gereksinimli bireylere yönelik çalışmalar gerçekleştiren öğretim elemanları,
- Lisans ve lisansüstü programlarda öğrenim gören öğrenciler,
- Bir kurum veya kuruluşta çalışan öğretmenler,
- Kamu veya belediye iştiraklerinin işlettiği bilim merkezi çalışanları,
- Özel gereksinimli bireylerin günlük yaşamını kolaylaştıracak biçimde profesyonel hizmet sunan tüm kişiler.

Projenin katılımcıları aynı çağrı döneminde benzer temalı bir 4008 projesinde katılımcı olarak yer almamış kişilerden oluşturulur. Katılımcıların özel gereksinimli bireyler olması durumunda ebeveyn/vasisinden imzalı muvafakatname alınması gerekmektedir.

2. Çağrı Alanları

Doğa Bilimleri
Mühendislik ve Teknoloji Alanları
Sosyal ve Beşeri Bilimler
Tarımsal Bilimler
Tıbbi Bilimler

alanlarında proje sunulabilir.

Proje önerisi ve etkinlikler, hedef kitlenin yaş grupları, eğitim seviyeleri ve özel gereksinim durumları dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Proje etkinlikleri planlanırken Tablo 1'deki örnek etkinlik türleri ve yöntemleri kullanılabilir. Etkinlikler yüz yüze ve etkileşimli olarak düzenlenir.

Bununla birlikte, ihtiyaç duyulması halinde toplam etkinlik sayısının en fazla %15'i kadar etkinlik çevrim içi olarak düzenlenebilir. Çevrim içi olarak düzenlenmesi planlanan etkinliklerin eşzamanlı, etkileşimli ve çevrim içi ortamların avantajlarını yansıtmaması beklenmektedir.

Tablo 1. Örnek etkinlik türleri/ yöntemleri*

Açık ve kapalı uçlu deney	Özel gereksinimlilere yönelik teknoloji destekli öğretim uygulamaları
Animasyon ve benzetim (simülasyon)	Sanat
Artırılmış/sanal/karma gerçeklik	Sergi ve gösteri
Bilgi işlemsel düşünme	Spor
Bilimsel gezi ve saha çalışması	STEAM
Dijital oyun/öyküleme	Tahmin et - gözle - açıkla
Doğa ve yaban hayatı gözlemi	Tartışma (seminer, panel vb.) ve çalıştay
Doğal öğretim yaklaşımı	Videoyla model olma
Eğitsel oyun	Yaratıcı drama
Mobil uygulamalar	Yanlızsız öğretim yöntemleri
Oyunlaştırma	

*Tablo 1'de yer alan etkinlik tür/yöntemleri örnek olarak sunulmuştur. Proje etkinlikleri yapılandırılırken belirtilmeyen farklı etkinlik tür/yöntemleri de kullanılabilir.

3. Çağrı Takvimi

Başvuru Dönemi	18 Aralık 2023- 29 Ocak 2024 (Saat: 17.30)
Etkinlik Dönemi	1 Mayıs 2024 - 30 Nisan 2025
Proje Süresi	En fazla 12 ay

A. BAŞVURU SÜRECİ

1. Proje Yürütücüsü Olma Koşulları

- Türkiye’de ikamet eden T.C. vatandaşı olmak,
- En az tezli yüksek lisans derecesine sahip olmak,
- Kamu kurum/kuruluşunda, üniversitede, belediyede ya da kamunun veya belediye iştiraklerinin işlettiği bilim merkezinde tam zamanlı ve kadrolu personel olmak.

2. Görev Alma Ölçütleri

- Bilim ve Toplum Başkanlığınca desteklenen projelerde türüne bakılmaksızın, kişiler Tablo 2’de belirtilen puanlar çerçevesinde toplamda 8 (sekiz) puanı geçmeyecek (aynı anda) şekilde görev alabilir. Sonuç raporu henüz TÜBİTAK tarafından kabul edilmemiş (devam eden) projelerdeki yürütücü ve uzman personel görevleri de kısıtlama dâhilindedir. Diğer birimlerdeki görevlerde bu kısıtlama dikkate alınmaz.
- Bir kişi bir projede tek bir görev tanımında görev alabilir ve ücretlendirilebilir.
- Vali, Kaymakam, Belediye Başkanı, Genel Sekreter, Genel Müdür, Başhekim, Daire ve Grup Başkanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının il ve ilçe müdürleri, Rektör, Dekan, Enstitü Müdürü (Araştırma Enstitüleri hariç), Yüksekokul Müdürü, Meslek Yüksekokulu Müdürü ve sayılan unvan sahiplerinin yardımcıları proje başvuru sürecinden, projenin sonuçlandırılmasına kadar gerçekleşen süreçlerde yürütücü olamazlar ve/veya yürütücülüğe devam edemezler.
- Programlar Müdürlüğünde görevli Danışma ve Değerlendirme Kurulu (DDK) üyeleri yürütücü olamazlar.

Tablo 2. Görev puanları

Projedeki Görevi	Puan (her bir görev için)
Yürütücü	3
Uzman Personel	2
Eğitmen / Atölye Lideri / Konuşmacı	1

3. Başvuru Yöntemi

- Programa başvuru sadece çevrim içi olarak yapılır. Başvuruya ait tüm bilgi ve belgeler, başvuru sistemine yüklenir. TÜBİTAK’a basılı evrak gönderilmez.
- Proje başvurusu yapılabilmesi için tüm başvuru sahiplerinin (proje yürütücülerinin) öncelikle Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) hesabının bulunması gerekir. ARBİS hesabı bulunmayan başvuru sahipleri, <http://arbis.tubitak.gov.tr> adresinden kayıt olabilir. ARBİS kaydını tamamlayan başvuru sahipleri (proje yürütücüleri) başvurularını <http://bilimtoplum-pbs.tubitak.gov.tr> adresinden yapabilirler. Panelde, proje ekibinin yetkinliği özgeçmiş bilgilerine göre değerlendirildiğinden ARBİS hesaplarında tüm bilgiler (eğitim bilgileri, uzmanlık alanları vb.) açık bir şekilde sunulur. **Proje ekibinin tamamının ARBİS özgeçmişleri güncel ve tamamlanmış olmalıdır.** ARBİS özgeçmişlerinde projedeki görev ve sorumluluklar ile ilişkili bilgi ve tecrübeleri yansıtan çalışmaların belirtilmesi gerekmektedir.
- Proje Başvuru Sistemi’nde ve <http://www.tubitak.gov.tr/4008> adresinde yer alan Proje Öneri Formu’ndaki Yöntem ve Projenin Yapılabilirliği bölümlerinde hedef kitlenin ihtiyaçları ve nasıl karşılanacağı, etkinliğin konusu ve kapsamı, ayrıntılı etkinlik programı, pilot çalışma yapılacaksa bu kapsamda planlanan etkinlikler, ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçları, etkinliklerde kullanılacak yöntem ve teknikler, eğitmenlerin proje kapsamında yürütecekleri faaliyetler konusundaki yeterlikleri/yetenlikleri hakkında bilgi ve açıklamalar, sağlık ve

- güvenlik önlemleri hakkında bilgi eksiksiz ve ayrıntılı bir şekilde sunulur. Proje Öneri Formu .odt, .doc ya da .docx formatında Proje Başvuru Sistemi'ne yüklenir.
- Aynı proje adı veya benzer etkinlik içeriğiyle, geçmiş yıllarda TÜBİTAK'a sunulan (desteklenen veya desteklenmeyen) proje önerilerinin tekrar sunulması durumunda başvuru sistemi üzerinden **Değişiklik Bildirim Formu** doldurulmalıdır. Değişiklik Bildirim Formu'nda, varsa önceki döneme ait panel değerlendirmesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak, projede gerçekleştirilen değişiklikler gerekçeleriyle birlikte açıklanmalıdır. Daha önce destek alan bir proje tekrar sunuluyorsa, hangi kısımlarda değişiklikler yapıldığı ve önceki projenin katılımcılarına yönelik talep edilen bilgiler ilgili başlıklar altında açıkça belirtilmelidir.
 - Daha önce sunulmuş olan projeler için, ilk sunulan proje önerisinde hak sahibi olarak adı geçip yeni sunulan proje önerisinde hak sahibi olarak adı geçmeyen kişi/kişiler olması halinde Feragat Formu imzalı olarak taratılıp başvuru sistemine yüklenmelidir.
 - Başvuru şartlarıncı gerekli olduğu durumda Yasal/Özel İzin Belgesi, Destek Mektupları/Protokol, Etik Kurul Onay Belgesi ve Ticaret Sicil Gazetesi imzalı olarak taratılarak başvuru sistemine yüklenir. Bununla birlikte, Yasal/Özel İzin Belgesi, Etik Kurul Onay Belgesi ve Ticaret Sicil Gazetesi projenin desteklenmesine karar verilmesinden sonra da istenilen formatta e-posta yoluyla TÜBİTAK'a gönderilebilir.
 - Proje Başvuru Sistemi'nde başvuru aşamaları takip edilerek proje başvurusu onaylanır.

Proje başvurusu onaylandıktan sonra E-imza süreci tamamlanır. Projedeki tüm hak sahipleri, proje yürütücüsü, projenin yürütüldüğü kurum/kuruluş üst düzey yetkilisi*, uzman personel, katılımcı kurum/kuruluş üst düzey yetkilisi* ve diğer hak sahipleri E-imza ile proje öneri formunu imzalar. Kurum/kuruluş üst düzey yetkilisi yerine yetkili temsilci imzalıyorsa ilgili kişinin yetki belgesinin sisteme yüklenmesi zorunludur.

Belirtilen son tarihe kadar E-imzaları tamamlanmamış projeler, değerlendirmeye alınmaz ve iade edilir. Kurum/kuruluş üst düzey yetkilileri Tablo 3'te belirtilmiştir.

*Proje yürütücüsü/uzman personel ve kurum üst düzey yetkilisinin aynı kişi olması durumunda proje öneri formunu bir üst kurum/kuruluş yetkilisi imzalar.

Tablo 3. Kurum/kuruluş üst düzey yetkilileri

Kurum / Kuruluş	Yetkili
Üniversiteler ve Üniversitelere Bağlı Birimler	Rektör veya yetki verdiği Rektör Yardımcısı
Üniversitelere Bağlı Olmayan Araştırma Enstitüleri	Enstitü Müdürü
Üniversitelere Bağlı Olmayan Araştırma Hastaneleri	Başhekim
Bakanlıklar	Bakan Yardımcıları
Belediyeler	Belediye Başkanı, Başkan Yardımcısı veya Genel Sekreter
Valilik ve Bakanlıklara bağlı il müdürlükleri	Vali, Vali Yardımcısı, ilgili Bakanlık İl Müdürü veya yetki verdiği Müdür Yardımcısı
Kaymakamlık ve Bakanlıklara bağlı ilçe müdürlükleri	Kaymakam veya ilgili Bakanlık İlçe Müdürleri
Diğer Kuruluşlar	Genel Müdür veya yetki verdiği Genel Müdür Yardımcısı
Devlet Okulları	İl / İlçe Millî Eğitim Müdürü veya yetki verdiği Müdür Yardımcısı

B. DESTEK MİKTARI VE KAPSAMI

- Destek üst limiti, Proje Teşvik İkramiyesi hariç 280.000 TL (KDV dâhil)'dir.
- Destek miktarı, proje önerisinde talep edilir ve TÜBİTAK tarafından yapılan değerlendirme sonucu uygun görülen miktar desteklenir. Proje bütçesi gerekli görüldüğü durumlarda TÜBİTAK tarafından revize edilebilir.
- Proje için gerekli makine/teçhizat, sarf giderleri, seyahat giderleri, etüt-bilirkişi ekspertiz giderleri (eğitmen, rehber, sağlık personeli vb.), bilimsel toplantı katılım ücreti ve organizasyon giderleri maliyet kalemleri arasında yer alır. Bireysel ulaşım giderleri kapsamında özel/şahsi araçlara ait yakıt giderleri ve taksi ücretleri ödenmez. TÜBİTAK tarafından uygun görülmesi durumunda seyahat giderleri haricindeki diğer kalemler arasında aktarım yapılabilir.
- Etüt-bilirkişi ekspertiz giderleri (eğitmen, rehber, sağlık personeli başına) ile ilgili olarak; görev alan kişiye proje bazında yapılacak ödemeler için belirlenen üst sınırlar (TL) Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Etüt-bilirkişi ekspertiz giderleri (TL)

Görev	1-3. Günler	4-10. Günler	Toplam
Eğitmen	950	450	6.000
Rehber	450	450	4.500
Sağlık Personeli	450	450	4.500

- Projede ihtiyaç duyulan rehberlerin her birinin etkinliklerdeki görev ve sorumlulukları açıkça belirtilmelidir.
- Proje hedef kitlesi özel gereksinimli bireylerden oluşan projelerde proje ekibinde sağlık personelinin bulunması gereklidir.
- Projede görev alan kişilerin (proje ekibi ve katılımcıların), iaşe ücreti üst sınırı bir kişi için KDV dâhil en fazla 250 TL/gün (150 TL/öğün), konaklama bedeli üst sınırı ise belgelenmesi karşılığında 500 TL/gün'dür.
- Konaklamalı projelerde, toplam etkinlik dönemi gün sayısı tanışma ve kapanış dâhil en fazla 7 gün (en fazla 6 gece) ile sınırlıdır. Konaklamasız projelerde, etkinlik gün sayısı üst sınırı bulunmamaktadır. Konaklama mekânlarının erişilebilir yapı standartlarına (TS9111) uygun olmasına dikkat edilmelidir. Başvuru şartlarıncı gerekli olduğu durumda özel gereksinimli bireylere eşlik edecek vasilerin konaklama, iaşe veya ulaşım hizmetleri proje bütçesinden talep edilebilir.
- Konaklama, iaşe veya taşıt kiralama hizmeti içeren projeler için, proje ekibi ile katılımcı sayısına ve başvuru şartlarıncı gerekli olduğu durumda vasi sayısına göre bütçe talep edilir.
- TÜBİTAK'tan talep edilen desteğin her bir kalemi için ayrıntılı gerekçe verilir. İstenen makine-teçhizat ve özel sarf malzemeleri (büro/kırtasiye sarf malzemeleri dışında kalan) ile ilgili teknik şartname ve proforma fatura ya da teklif mektubu, hizmet alımı ile ilgili proforma fatura ya da teklif mektubu başvuru sisteminde ilgili alana eklenir. Bununla birlikte, bahsi geçen bu belgeler projenin desteklenmesine karar verilmesinden sonra da istenilen formatta e-posta yoluyla TÜBİTAK'a gönderilebilir.
- Makine-teçhizat niteliği taşıyan alımların (devre geliştirme kartları ve bu kartlarla kullanılacak sensör/motor, led lamba vb. teçhizat, yapı/deney setleri, kitler, drone, robot, kutu/zeka oyunları, silikon tabancası, lehim aleti, matkap vb. onarım aletleri gibi sarf kalemi için uygun olmayan bütün donanım/ekipman) bütçe tablosunda yer alan Makine Teçhizat kalemi üzerinden talep edilmesi gerekmektedir. Makine-teçhizat alımları için, internet üzerinden

satış yapan firmaların malzeme özellikleri ve fiyatını gösterir çıktılarını proforma fatura yerine kabul edilebilir. Makine-teçhizat alımları için talep edilecek bütçe miktarı çağrı için belirlenmiş olan destek üst limitinin **%15'ini** geçemez.

- l. Proje tanıtımına yönelik baskı (afiş, branda, broşür, roll-up vb.) giderleri için talep edilecek bütçe miktarı çağrı için belirlenmiş olan destek üst limitinin **%3'ünü** geçemez.
- m. Sarf malzemeleri (özel sarf malzemeleri hariç) için proforma faturaya gerek olmayıp sadece projede gerekliliğinin değerlendirilmesine imkân veren ayrıntıda liste verilir. Sarf kaleminde talep edilen her bir malzemenin ayrıntılı olarak (adet ve birim fiyatlarıyla belirtilerek) katılımcı sayısı dikkate alınarak yazılması gerekmektedir. Proje bütçesi kapsamında talep edilen ve proforma faturalarda yer alan tüm kalemlerin bütçe tablosunda da bulunması gerekmektedir.
- n. Proje katılımcılarına, kendilerinde kalmak üzere, tişört, şapka, çanta, eğitim notları ve kitapçıkları dışında başka bir malzeme (madalya, plaket, harici bellek/disk vb.) dağıtılamaz. Projeye özel gereksinimler proje konu kapsamı dikkate alınarak ayrıca değerlendirilir.
- o. Proje sonrasında gerçekleştirilecek yaygınlaştırma çalışmaları hakkında bilgi yalnızca elektronik ortamda (video, e-kitap, web güncesi vb.) tasarlanır ve yayınlanır.
- p. Katılımcılardan alınacak katkı payı 100 TL'yi geçemez. Alınacak katkı payları bütçeye gelir kaydedilmek üzere, projenin yürütüldüğü kurum/kuruluşun banka hesabına yatırılır.
- q. Bilgisayar, yazıcı, projeksiyon, kamera, harici disk vb. genel kullanıma yönelik cihazlar, proje kapsamında sınırlı kullanıma sahip özel bir cihaz alımı, bir laboratuvarın kurulmasına yönelik teçhizat alımları ile TÜBİTAK tarafından yürütücü kurum/kuruluşun imkânlarıyla karşılanabileceği değerlendirilen mal ve hizmet alımları, TÜBİTAK yayınlarının alınması, prodüksiyon (çoklu medya, animasyon vb.), yazılım, ısıtma, aydınlatma, temizlik, güvenlik, inşaat, tamir, bakım/onarım, salon kiralınması, üniversite, enstitü veya araştırma merkezleri laboratuvarlarının kiralınması destek kapsamına girmez.
- r. Projenin tanıtımına yönelik web sitesi tasarımı ve site barındırma (hosting) hizmet alımları destek kapsamına girmez. Desteklenmesine karar verilen projelerin duyuru ve tanıtımları Bilim ve Toplum Başkanlığı tarafından oluşturulacak portal üzerinden yapılacaktır.
- s. Proje yürütücüsüne verilecek PTİ miktarı 15.000 TL'dir. PTİ hesaplanmasında uygulanacak hususlar Bilim ve Toplum Projelerinde Uygulanacak İdari ve Mali Esaslar'ın 3.2. maddesinde belirtilen hükümlere göre gerçekleştirilir. PTİ ödemelerinde yürütücü ve uzman personellerin etkinlik süresince alanda bulunmaları esas alınır. Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında olmayan proje yürütücüsüne, benzer personel için hesaplanacak PTİ miktarına eş değer tutarda ücret ödenir.
- t. Proje kapsamında ayrıca Kurum Hissesi ödenmez.
- u. Proje konusuyla ilgili olmak üzere yurt içi/yurt dışı toplantılarda tebliğ vb. sunmak amacıyla, proje önerisinde sunmak ve Müdürlükten onay alınması halinde proje başına yalnızca bir kişiye en fazla 1.400 TL ödenek verilebilir. Bu ödenek, kişinin konaklama, konferansa katılım ve ulaşım giderlerini kapsar.
- v. Projenin yürütüldüğü kurum/kuruluşun veya destekleyen/iş birliği yapılan kurum/ kuruluşun katkılarının bulunması durumunda, bu katkıların niteliği ve miktarının açıkça belirtildiği, ilgili kurum / kuruluş yetkilisi/yetkilileri tarafından imzalanmış destek mektupları/protokoller de eklenir.

C. DEĞERLENDİRME, İZLEME VE SONUÇLANDIRMA

1. Ön İnceleme

Proje Başvuru Sistemi'ne gerekli tüm belgeleri eksiksiz, doğru ve açılır olarak yüklenen ve E-imza onayı ile başvuru süreci tamamlanan projeler, ön incelemeye alınır. Ön inceleme sürecinde, aşağıda yer alan hususlar ile ilgili bir durum olduğu tespit edilen projeler, Danışma

ve Değerlendirme Kurulu'nun önerisi ve TÜBİTAK'ın kararıyla panel değerlendirmesine alınmaz ve iade edilir.

- a. Proje önerisinin yürütücü, uzman personel ve varsa diğer hak sahipleri ile yürütücü kurum ve varsa katılımcı kurum yetkililerinin tamamı tarafından imzalanmamış olması,
- b. Revize projelerde (aynı proje adı ve/veya benzer etkinlik içeriğiyle, geçmiş yıllarda önerilen bir projenin tekrarı) Proje Önerisi Üzerindeki Ortak Hak Sahipliği Beyanı'nda yer almayan, ancak daha önce sunulan projede hak sahibi olarak bulunan tüm kişilere ait Feragat Formu'nun öneride sunulmaması,
- c. Proje öneri formu geçmiş yıllarda sunulduğu halde Değişiklik Bildirim Formu'nun doldurulmamış olması,
- d. Proje öneri formunun ve/veya başvuru sistemindeki ilgili bölümlerin her bir bölüm kapsamında belirtilen açıklamalar dikkate alınmadan veya eksik doldurulmuş olması,
- e. Güncel proje öneri formunun kullanılmamış olması, sayfa sınırlamasına dikkat edilmemesi, proje öneri formunda yer alan açıklamaların kısmen veya tamamen silinmiş olması,
- f. Birden fazla öneri formunun yüklenmiş olması,
- g. Proje amaç ve kapsamının çağrı amaç ve kapsamı ile örtüşmemesi,
- h. İçerik (öneri formunda ve etkinliklerle ilgili açıklamalarda yer alan genel bilgiler, yöntem, etkinlikler vb.) olarak başka bir proje önerisi ile benzer olması,
- i. Hizmet içi ve öncesi öğretmen yetiştirme ve diğer branşlardaki eğitim programları kapsamında bulunan herhangi bir faaliyetin (çalıştay, konferans, laboratuvar çalışması, seminer vb.) uygulaması, tekrarı, saha çalışması, pekiştirilmesi vb. etkinlikler, yükseköğretim öncesi örgün eğitime yönelik hazırlanan öğretim programlarında yer alan veya yapılması öngörülen etkinliklerin uygulaması, tekrarı, saha çalışması, pekiştirilmesi vb. içeren faaliyetler içermesi,
- j. Proje önerisinin kontrol gruplu deneysel araştırma şeklinde tasarlanmış olması,
- k. Etkinliklerin içeriklerinin büyük ölçüde bir dernek, kurum/kuruluş ya da sosyal topluluğun faaliyetlerinden alınması,
- l. Teorik anlatımlara dayalı sunu, seminer ve konferanslardan oluşması, bilinçlendirmeye yönelik kampanya türü faaliyetleri içermesi,
- m. Çevrim içi etkinlik sayısının, toplam etkinlik sayısının %15'ini geçmesi,
- n. Yarışma formatında yapılandırılmış olması, belirli bir yarışmaya veya sınava hazırlık amaçlı etkinlikleri içermesi,
- o. Katılımcıların tamamının özel okul/kurumlardan olması,
- p. Katılımcıların tamamının tek bir okul/kurumdan olması,
- q. Katılımcıların Çağrı Amacı ve Hedef Kitlesi başlığı altında tanımlanmış olan grupların dışından seçilmiş olması,
- r. Etkinlikler kapsamındaki konaklamanın açık alanlarda (çadır, uyku tulumu vb.) planlanması,
- s. Projenin altyapı oluşturmaya yönelik (çağrı veya projenin amaçlarıyla doğrudan ilişkili olmayan, nitelik veya adet olarak proje gereğinin üzerinde, yüksek bütçeli veya proje aracılığıyla öneri sahibi kuruma makine, teçhizat, yazılım, sistem ve sarf malzemesi kazandırılmasını amaçlayan kazandırılmasını amaçlayan) olması,
- t. Bütçede talep edilen tüm alımların detaylandırılmadan toplu olarak tek kalem halinde (muhtelif kırtasiye, baskı giderleri gibi) belirtilmesi,
- u. Makine-teçhizat alımları için talep edilecek bütçe miktarının çağrı için belirlenmiş olan destek üst limitinin %15'ini geçmesi,
- v. Etkinliklerin veya verilecek eğitimlerin, bu tür hizmetleri satan kuruluş veya kişilerden (özel eğitim merkezleri, laboratuvarlar, şirketler vb.) paket olarak alınmasına yönelik hizmet alımlarını içermesi,

- w. Yazılım/bilgisayar programı geliştirilmesi, animasyon, film ve benzeri prodüksiyon işleri yaptırılmasına yönelik hizmet alımlarını içermesi.

İade kararı gerekçeleri ile birlikte öneri sahibine bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren itiraz için 15 gün süre verilir. Değerlendirme sonucunda itirazın uygun bulunması halinde, proje önerisi dış panel düzenlenerek değerlendirilir.

Çağrı süreci boyunca (Değerlendirme, İzleme ve Sonuçlandırma) projenin içerik olarak daha önce ya da mevcut çağrı kapsamında sunulan başka bir proje önerisi ile benzer olma durumunun tespiti halinde TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Çalışma Esasları ve TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı Tarafından Yürütülecek Programlara İlişkin Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre hareket edilir.

2. Panel Değerlendirmesi

- Ön incelemeyi geçen projeler, İçerik ve Aktarım, Yaygın Etki ve Yapılabilirlik kriterlerine göre, alanlarında uzman panelistler tarafından değerlendirilir. Detaylı Değerlendirme Kriterleri'ne program sayfasından ulaşabilirsiniz. Değerlendirme sonucunda her proje için panel puanı verilir ve panel ortak raporu oluşturulur.
- Projenin içerik (öneri formunda ve etkinliklerle ilgili açıklamalarda yer alan genel bilgiler, yöntem, etkinlikler vb.) olarak başka bir proje önerisi ile benzer olma durumunun ilgili panelde görev alan panelistler tarafından tespit edilmesi halinde, panel değerlendirmesine alınmaksızın Danışma ve Değerlendirme Kurulu görüşüne sunulur. Danışma ve Değerlendirme Kurulu Ön İnceleme başlığındaki kriterler kapsamında projeyi değerlendirir.
- Katılımcılarının tamamı sadece özel gereksinimli bireylerden oluşan proje önerilerinin panel değerlendirmesi sonrasında panel puanlarına Danışma ve Değerlendirme Kurulu tarafından gerçekleştirilecek inceleme sonucunda 1 (bir) puan ilave edilir.
- Projenin destekleme kararı, Danışma ve Değerlendirme Kurulu ile Bilim ve Toplum Başkanlığı'nın değerlendirmesi ve Başkanlığın onayı ile kesinleşir.
- Desteklenmesine karar verilen projelerin sözleşmeleri E-imza aracılığıyla imzalanır.

Değerlendirme sonucu öneri sahibine bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren itiraz için 15 gün süre verilir. İtirazın uygun bulunması halinde, proje önerisi dış panel düzenlenerek yeniden değerlendirilir.

3. İzleme

- Desteklenen projelerin izleme süreci, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı Tarafından Yürütülecek Programlara İlişkin Yönetmelik'in 13. maddesinde yer alan hükümlere göre gerçekleştirilir.
- Proje başvurusunda belirtilen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı izleyiciler tarafından yerinde kontrol edilir.
- Proje kapsamında hazırlanan afiş, branda, tişört, şapka, çanta, eğitim notları vb. görsel materyallerde program adı ve logosu kullanılır. Tanıtım ve görsel materyallere ilişkin tasarımların basımı veya yayımlanmasından önce Müdürlükten onay alınması zorunludur.
- Projenin yürütülmesi sırasında uygulama planı (proje ekibi, hedef kitle, etkinlik programı vb.) ile ilgili yeni durum veya gerekliliklerin saptanması halinde, proje yürütücüsünün bu hususlara ilişkin gerekçeli değişiklik talebi Müdürlük tarafından karara bağlanır.

4. Sonuçlandırma

Proje sözleşmesinde belirtilen tarihte, projenin bilimsel, sosyal ve teknik tüm gelişimlerini içeren sonuç raporu, proje yürütücüsü tarafından, TÜBİTAK tarafından hazırlanmış olan formata uygun

olarak Müdürlüğe iletilir. Değerlendirilen sonuç raporunda, gerekli görüldüğü hallerde değişiklik ve düzeltme istenebilir. Düzenlenen sonuç raporu, Müdürlük tarafından kabul veya reddedilir. Kabul kararı, proje yürütücüsüne bildirilir ve belirlenen miktarda PTİ ödenir. Sonuç raporu reddedilen proje, Müdürlüğün önerisi ve TÜBİTAK kararıyla iptal edilir. Karar, proje yürütücüsüne bildirilir ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen oranlarda gecikme faizi uygulanarak proje yürütücüsünden tahsil edilir.

D. TANIMLAR

- a. **Bilim ve Toplum Projesi:** Amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, özel şartları, TÜBİTAK ve varsa diğer kurum, kuruluş veya kişilerce sağlanacak destek miktarları proje sözleşmesi ile belirlenmiş ve temel amacı toplumu bilimle buluşturmak olan projeyi,
- b. **Destek Mektubu:** Projeye katkı sağlayacak kurum/kuruluşun tek taraflı imzasını ve taahhüdün içeriğini detaylı olarak gösteren belgeyi,
- c. **Destekleyen/İş Birliği Yapılan Kurum/Kuruluş:** Projeye; aynı, nakdi destek ya da insan kaynağı sağlayacak, proje yürütücüsü veya projenin yürütüldüğü kurum/kuruluş ile sözleşme ya da protokol imzalayan kurum/kuruluşu,
- d. **Eğitmen:** Proje kapsamında kendisinden hizmet alınan, bilimsel bilgi birikimi olan ve eğitim aşamasında bu bilgiyi anlaşılır bir şekilde kazandırma yeteneğine sahip kişiyi,
- e. **Etkinlik:** Özel gereksinimli bireylerin ve bu kişilere hizmet veren bireylerin bilimsel konulara ilişkin olumlu yaklaşım geliştirmelerini sağlamak ve toplumsal katılımlarını artırmak amacıyla gerçekleştirilecek (dalış, paraşüt, tırmanış ve benzeri riskli faaliyetlerin dışında kalan) her türlü bilimsel uygulamayı,
- f. **Etkinlik Dönemi:** Proje kapsamında bir katılımcı grubuna yönelik gerçekleştirilecek etkinliklerin sürecini veya aynı etkinlik programının farklı katılımcı gruplarına uygulanması durumunda her bir programı,
- g. **Etik Kurul Onay Belgesi:** Katılımcılardan anket, mülakat, deney vb. yollarla veri toplanması veya hayvanların (materyal / veriler dâhil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla projede kullanılması durumunda etik konusunda yetkili birimlerden alınan imzalı belgeyi,
- h. **Feragat Formu:** Daha önce sunulmuş olan projeler için, ilk sunulan proje önerisinde hak sahibi olarak adı geçip yeni sunulan proje önerisinde hak sahibi olarak adı geçmeyen kişi/kişiler olması halinde, imzalı olarak taratılıp başvuru sistemine yüklenen belgeyi,
- i. **Hak Sahipleri:** Projenin yapılandırılması ve/veya etkinliklerin tasarlanmasına katkı sağlayan ve proje yürütücüsü tarafından beyan edilen kişileri (uzman personel, eğitmen gibi),
- j. **Katılımcı Kurum/Kuruluş:** Uzman personelin fiilen görev yaptığı, kamu kurum/kuruluşu, üniversite, belediye ve kamu ve belediye iştiraklerinin işlettiği Bilim Merkezleri olan kurum kuruluşları,
- k. **Müdürlük:** Bilim ve Toplum Başkanlığı Destek Programları Müdürlüğünü,
- l. **Özel Gereksinimli Birey:** Zihin yetersizliği, işitme yetersizliği, görme yetersizliği, fiziksel yetersizlik, otizm spektrum bozukluğu, çoklu yetersizlik, dil ve konuşma bozukluğu, öğrenme güçlüğü ve duyu/davranış bozukluğu tanılı bireyleri,
- m. **Proje Ekibi:** Proje personeli (proje yürütücüsü ve uzman personeli), eğitmen ve rehberlerin tümünü,
- n. **Proje Sözleşmesi:** Projelere ilişkin tarafları, tarafların yükümlülüklerini ve destekleme şartları ile sonuçlarını düzenleyen sözleşmeyi,
- o. **Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ):** Projeye ilişkin hizmetlerde görev alan, kamu kurum / kuruluşu veya üniversite çalışanı sıfatına haiz proje personeline, TÜBİTAK Kanunu'nun 16. maddesi hükümleri dikkate alınarak, ilgili esas ve usuller çerçevesinde müktesep hak teşkil etmemek üzere yapılan ödemeleri,

- p. **Proje Yürütücüsü:** Yapılacak sözleşmeye taraf olan ve proje yazma, yürütme becerisi ve deneyimine sahip, projenin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan ve yazışmaları yapan kişiyi,
- q. **Projenin Yürütüldüğü Kurum/Kuruluş:** Proje yürütücüsünün fiilen görev yaptığı Kamu kurum/kuruluşu, Üniversite, Belediye ve Kamu ve Belediye İşbirliklerinin işlettikleri Bilim Merkezlerini,
- r. **Protokol:** Yürütücü kuruluş/yürütücü ile destek veren kuruluş arasında imzalanan ve tarafların karşılıklı sorumluluklarını ifade eden yazılı metni,
- s. **Rehber:** Proje kapsamında kendisinden hizmet alınan, eğitim süresince katılımcılara eşlik eden, etkinliğin bilimsel içeriğinden sorumlu olmayıp, etkinliklerin hazırlık ve uygulamalarında görev alan (eğitim düzeyi olarak en fazla lisansüstü eğitime devam eden) yardımcı kişiyi,
- t. **Sağlık Personeli:** Doktor, hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni ve çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişiler ile diğer sağlık personeli sertifikasına sahip kişileri,
- u. **Sonuç Raporu:** Proje sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde, TÜBİTAK tarafından belirlenen formata uygun olarak proje yürütücüsü tarafından hazırlanan raporu,
- v. **Uzman Personel:** En az lisans derecesine sahip, projenin konusu ile ilgili uzmanlığı bulunan ve bir kamu kurum/kuruluşunda, üniversitede, belediyede ya da bilim merkezinde tam zamanlı ve kadrolu çalışan kişiyi,
- w. **Vasi:** Reşit olmamış küçükler ile kanuni hakları kısıtlanmış kişilere mahkemece atanan yasal temsilciyi,
- x. **Yasal/Özel İzin Belgesi:** Hedef kitle ya da çalışılan konu, ortam itibarıyla ilgili kurum/kuruluşlardan alınan izin belgelerini ifade eder.

E. İLGİLİ MEVZUAT

- [TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı Tarafından Yürütülecek Programlara İlişkin Yönetmelik](#)
- [TÜBİTAK Bilim ve Toplum Projeleri İdari ve Mali Esasları](#)
- [TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği](#)

İlgili mevzuatlarda hüküm bulunmayan durumlarda, Müdürlük kararları uygulanır.

F. İLETİŞİM

Tüm duyurular ve bildirimler için

: <http://www.tubitak.gov.tr/4008>

Proje başvuru ve yürütme süreci ile ilgili sorularınız için

: bt4008@tubitak.gov.tr

Mali konular ve sözleşmeler ile ilgili sorularınız için

: bito-mades-proje@tubitak.gov.tr